

Utbildningsinspektion i Järla skola, förskoleklass och årskurs 1–6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av resultaten.....	3
Bedömning av genomförandet.....	6
Bedömning av förutsättningarna	10

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Järla skola den 28-29 oktober 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats ([www.skolverket.se/ Inspektion](http://www.skolverket.se/Inspektion)).

Kommunen har ansvar för att de brister inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från Nacka kommun och Järla skola, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om kommunen och skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I Järla skola intervjuades elever, personal, skolledning, elevvårdspersonal samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga årskurser samt verksamheten i förskoleklasserna. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Järla skola	Antal barn/elever
Förskoleklass	49
Grundskola	442

Uppgifterna ovan är skolans egna och gäller för hösten 2007.

I Järla skola i Nacka kommun finns förskoleklass och grundskola årskurs 1–6. I skolan finns också Nacka Musikklasser. Skolan har två parallellklasser för förskoleklassverksamheten samt i årskurs 1–3. Årskurs 4–6 har fyra paralleller varav två i varje årskurs utgör musikklasser.

De flesta eleverna i Järla skola kommer från kringliggande bostadsområden. Detta gäller dock inte musikklasserna som har elever från hela Nacka kommun samt kringliggande kommuner.

Denna rapport omfattar inspektion av förskoleklass och grundskola. Kommunens ansvarstagande för förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg behandlas i den övergripande kommunrapporten.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Järla och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att den pedagogiska verksamheten vid Järla skola genomgående håller god kvalitet. Rektorn tar ett stort ansvar för den pedagogiska utvecklingen på skolan och bedöms vara väl förtrogen med verksamheten. Inspektionen visar att skolan är trygg och att eleverna trivs och får arbetsro. Inspektörerna får också se exempel på att värdegrundarbete ges utrymme i form av fadderverksamhet och diskussion om ordningsregler.

Trots sina överlag positiva intryck av skolan identifierar inspektörerna ett antal utvecklingsområden. Skolan behöver förbättra sin övergripande uppföljning av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen för utbildningen. Denna uppföljning bör sedan ligga till grund för kvalitetsarbetet. Skolans kvalitetsredovisning bedöms inte uppfylla de krav som ställs på en sådan, och detta gäller även skolans likabehandlingsplan. Slutligen konstaterar inspektörerna att anpassningen av undervisningen till varje enskild elevs behov behöver förbättras, så att alla elever ges tillräckliga förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever, 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan).
- Beslut om placering av elev i särskild undervisningsgrupp fattas inte i enlighet med författningarnas krav (5 kap. 5 § och 8 kap. 1 § grundskoleförordningen).

- Utvecklingssamtal genomförs inte enligt författningarna (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Kvalitetsredovisningen uppfyller inte författningarnas krav (3-4 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Elevens val ges inte i enlighet med författningarnas krav (2 kap. 19-20 §§ grundskoleförordningen).
- Svenska som andraspråk anordnas inte i enlighet med författningarna (2 kap. 15-16 §§ grundskoleförordningen).
- Utbildningen är inte avgiftsfri (4 kap. 4 § skollagen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Skolan bör förbättra sin uppföljning och utvärdering av elevernas samlade kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i kursplanerna i samtliga ämnen i årskurs 5.
- Skolan bör förbättra elevernas kännedom om målen för utbildningen.
- Skolan bör förbättra elevernas möjligheter att utöva inflytande över sin utbildning och sitt eget lärande.
- Skolans arbete med att anpassa undervisningen till alla elevers olika förutsättningar, erfarenheter och behov bör förbättras.
- Skolan bör i högre grad samverka med andra skolor kring grunderna för bedömning och betygssättning av elevernas kunskaper.
- Rektorn på Järla skola bör förbättra sina kunskaper om de befogenheter som rektorsrollen omfattar i förhållande till huvudmannen.
- Skolledningens och övrig personals kunskap om gällande bestämmelser bör förbättras.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt de nationella målen för lärandet särskilt angivna i skollagen, läroplanen, de nationella kursplanerna och programmålen.

Kunskaper

Enligt skollagen ska utbildningen i förskoleklassen stimulera varje barns utveckling och lärande samt ligga till grund för fortsatt skolgång. Inspektionen visar att verksamheten i förskoleklasserna i Järla skola bygger på ett lekfullt lärande i syfte att stimulera barnens nyfikenhet och vilja till eget utforskande. Verksamheten är varierad med avseende på både innehåll och utformning. Lärarna arbetar med barnens grundläggande språk- och matematikutveckling. Vidare innehåller verksamheten inslag där barnen uppmuntras att ta eget ansvar. Inspektörerna bedömer att verksamheten i förskoleklasserna är i överensstämmelse med läroplanens mål och riktlinjer samt ger en god grund för fortsatt skolgång.

I Nacka kommun gör elever i årskurs 3 gemensamma prov i svenska och matematik. I Järla skola visar resultaten att andelen elever som klarat minimigränsen i svenska år 2006 är 55 procent på det ena delområdet och 68 procent på det andra, vilket är en kraftig minskning från år 2005. Även i matematik har

andelen elever som klarat minimigränsen år 2006 sjunkit dramatiskt från 96 procent år 2005 till 30 procent år 2006. Utfallet för dessa prov följs upp för enskilda elever och resultaten har analyserats av lärare och skolläring. År 2007 har resultaten på de kommunala proven återigen stigit och visar på att minst tre fjärdedelar av eleverna når minimigränsen i samtliga prov.

De nationella ämnesproven i grundskolans årskurs 5 används bland annat för att lärare ska ges stöd i arbetet med att bedöma om eleverna uppnått kursplanernas mål i svenska, matematik och engelska. I nedanstående tabell redovisas resultaten för de nationella ämnesproven under perioden 2005-2006.

Tabell, Nationella ämnesprov för årskurs 5. Tabellen anger andelen elever (%) som enligt skolans bedömning uppnått målen i ämnesproven i Järla skola. Dessutom anges andel elever som bedömts uppnått målen totalt i kommunen.

	Järla skola		Nacka kommun	
Ämne	År 2005	År 2006	År 2005	År 2006
Svenska	99	99	97	97
Engelska	97	99	96	97
Matematik	96	99	95	96

Källa: Skolans och kommunens egna uppgifter

Av tabellen framgår att i princip samtliga av Järla skolas elever uppnår målen i de nationella ämnesproven. I uppgifter från skolan framgår att även år 2007 når i princip samtliga elever målen i de nationella ämnesproven för årskurs 5. Enligt inspektörerna tyder ovanstående resultat på att eleverna når goda kunskapsresultat i svenska, engelska och matematik i årskurs 5.

Kursplanernas mål att uppnå anger den kunskapsnivå som alla elever minst ska uppnå efter det femte skolåret i samtliga ämnen. Enligt läroplanen har rektorn ansvar för skolans resultat och för att dessa följs upp och utvärderas i relation till de nationella målen. Det är således nödvändigt att en samlad bild finns av elevernas resultat på skolnivå. I Järla skola finns samlade resultat från de kommunala proven i svenska och matematik i årskurs 3 och de nationella ämnesproven i årskurs 5. Därutöver dokumenterar skolan varje termin hur den enskilde eleven har nått målen i samtliga ämnen i årskurserna 1–6. Dock sammanställs inte dessa resultat för skolan som helhet och skolläringen kan inte redogöra för hur stor andel av eleverna i skolan som uppnår de nationella målen i årskurs 5 i kursplanernas alla ämnen. I Nacka kommun görs förberedelser för att använda ett datoriserat system för uppföljning av elevernas kunskaper. Systemet är dock ännu inte taget i bruk till fullo. Inspektörerna bedömer att elevernas resultat i de nationella ämnesproven antyder goda kunskapsresultat, men att skolan bör förbättra arbetet med uppföljning och utvärdering av skolans samlade resultat vad gäller elevernas kunskaper i förhållande till kursplanernas mål att uppnå i årskurs 5. Analys och utvärdering av kunskapsresultaten bör också ligga till grund för skolans kvalitetsarbete och skolans arbete med att ge stöd till elever.

För att eleverna, i enlighet med läroplanens intentioner, ska kunna ta ansvar för sin egen utbildning, krävs också att skolan klargör vilka mål utbildningen har. I viss utsträckning delges eleverna på Järla skola målen att uppnå för årskurs 5. I samtal och intervjuer framkommer dock att många elever inte är helt säkra på om de fått mål presenterade för sig och de kan inte heller redogöra för några mål. Det framkommer också att målen för utbildningen främst diskuteras på

utvecklingssamtalen och inte i den dagliga undervisningen. Inspektörerna bedömer att Järila skola bör förbättra elevernas kännedom om målen för utbildningen.

Utveckling och lärande relaterat till ämnesövergripande kunskapsmål

I läroplanen anges att skolan ska sträva mot att varje elev utvecklar nyfikenhet och lust att lära. De lektionsbesök och samtal som inspektörerna genomfört visar att eleverna vid Järila skola arbetar engagerat och aktivt och de visar tydligt att de tycker att skolarbetet är roligt. Inspektörerna bedömer sammantaget att skolan når goda resultat i sin strävan att utveckla elevernas nyfikenhet och lust att lära.

Normer och värden

Alla som arbetar i skolan ska enligt läroplanen främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön. Inspektionen visar att Järila skolas elever ges möjlighet till inflytande över skolans verksamhet i stort, främst genom klassråd och elevråd. Elevrådet, som till stor del leds av eleverna men i vilket rektorn alltid deltar, hålls regelbundet och eleverna rapporterar att skolan lyssnar på deras önskemål. Bland annat har en omfattande rastverksamhet byggts upp med hjälp av elevrådet. Inspektörerna bedömer att eleverna i Järila skola ges goda möjligheter till inflytande över skolans verksamhet som helhet och att de därigenom får kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

I läroplanen uttrycks också att eleverna ska få reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Inspektörerna har noterat stora skillnader mellan skolans lärare vad gäller elevernas möjligheter att delta i planeringen av undervisningen. Flertalet lärare diskuterar val av arbetssätt och undervisningens innehåll med eleverna och ger dem möjligheter att bidra med synpunkter och förslag. I vissa klasser används klassråden bland annat till planering av undervisningen. Några lärare utgår dock företrädesvis från sin egen planering alternativt följer den arbetsgång som anges i olika läromedel. Flertalet av de elever som inspektörerna möter i inspektionen framhåller att det är lärarna som till största delen bestämmer undervisningens innehåll och utformning. Inspektörerna bedömer att skolan i stort bedriver ett medvetet arbete för att möjliggöra elevernas inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. I vilken utsträckning eleverna ges faktisk möjlighet att påverka arbetssätt och arbetsformer varierar dock stort mellan lärare vilket föranleder inspektörerna att göra bedömningen att elevernas möjlighet till inflytande över sin utbildning och sitt lärande bör förbättras.

I inspektionen framkommer att skolan i stort bedriver ett värdegrundsarbete av god kvalitet. Vid lektionsbesök och i samtal och intervjuer uppfattar inspektörerna att frågor som rör till exempel alla människors lika värde och värdet av att respektera gemensamma beslut ges utrymme i undervisningen. Personal och elever har tillsammans utarbetat de gemensamma regler som gäller för skolan. Dessa är således väl kända av eleverna och efterlevs av flertalet. De elever inspektörerna talar med känner också till hur man ska uppträda för att vara "en bra kompis". Eleverna är även väl medvetna om hur de ska gå tillväga om de ser en kamrat bli mobbad eller lämnad ensam på skolgården. Vidare får eleverna ta extra ansvar genom den så kallade fadderverksamheten som innebär att äldre elever på skolan är faddrar åt yngre elever. Ett uppdrag som de av allt att döma tar på stort allvar.

Vid besöket i Järla skola observerar inspektörerna att lektionerna överlag präglas av arbetsro och att ordning och lugn råder under raster och i matsalen. Elever och föräldrar uppger i intervjuer att de upplever skolan som trygg och att de är nöjda med den samverkan som föreligger mellan hem och skola. Skolan uppger att den tidigare år har haft ett fåtal fall av kränkande behandling, men skolans elevvårdsteam uppger nu att kränkningar och bråk utgör sällsynta undantag i den dagliga samvaron på skolan. Inspektörerna bedömer sammantaget att skolan når goda resultat i arbetet med att skapa trygghet och trivsel för eleverna.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet, innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen, individanpassning och stöd, utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete, skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet

Under rubriken "Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet" har bland annat skolans arbete mot kränkande behandling inklusive likabehandlingsplanen inspekterats.

Sedan den 1 april 2006 är varje skola, förskola eller fritidshem enligt en särskild förordning skyldig att upprätta en likabehandlingsplan. Sedan 15 oktober samma år omfattar skyldigheten också att denna plan ska arbetas fram i samråd med elever och personal. Järla skolas likabehandlingsplan, som inspektörerna tagit del av, bedöms inte uppfylla lagstiftarens krav på en sådan plan. I planen ingår skolans "Handlingsplan vid mobbing eller annan kränkande behandling" som bedöms innehålla tydliga rutiner och insatser för att förebygga och åtgärda fall av kränkande behandling. Likabehandlingsplanen saknar dock en redovisning av verksamhetens behov i form av insatser som avses genomföras under året. Planen innehåller inte heller uppgift om när och hur den ska följas upp och utvärderas samt hur dokumentation ska gå till. Inspektörerna kan konstatera att elever inte varit medverkande i framtagandet av planen och att personalen endast till viss del känner sig delaktiga. Inspektörerna bedömer att likabehandlingsplanen måste utvecklas. Vid framtagandet och utvecklandet av planen måste skolan beakta författningskravet på barn och elevers delaktighet. Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOFS: 2007:7).

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Under rubriken "Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen" har skolans arbete med att gemensamt tolka nationella mål och att organisera undervisningen granskats. Vidare har skolans arbetssätt och förmåga att anpassa undervisningen efter elevernas förutsättningar inspekterats.

All undervisning ska enligt läroplanen utgå från varje elevs förutsättningar, erfarenheter och behov. I Järla skola anpassas undervisningen i några fall genom att klasser organiseras i grupper på olika sätt eller att elever erbjuds hjälp av en resurslärare eller specialpedagog utanför klassrummet. Inspektörerna kunde notera att undervisningen generellt i liten grad är anpassad till alla elevers olika behov. Denna anpassning avtar ju äldre eleverna blir och bland de äldre eleverna pågick oftast undervisning som såg likadan ut för alla elever. Ett flertal elever

uppgifter också att de med få undantag förutsätts arbeta på samma sätt med samma uppgifter. Den anpassning som finns är möjligheten att i vissa av läroböckerna välja lättare eller svårare uppgifter. Inspektörerna bedömer att Järla skolas arbete med att anpassa undervisningen till alla elevers förutsättningar, erfarenheter och olika behov bör förbättras.

Särskilt stöd

Enligt läroplanen ska undervisning och elevvårdsverksamhet utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver för att nå målen för utbildningen. Järla skola har ett resursteam och rutiner för att upptäcka elever i behov av särskilt stöd. Elever som riskerar att inte nå målen ges särskilt stöd i framför allt svenska, engelska och matematik. Studiehundledning på modersmålet ges till de elever som bedöms vara i behov av detta. Skolan upprättar åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd. Inspektörerna bedömer att rutinerna kring elever i behov av särskilt stöd i stort sett fungerar väl och att Järla skola ger stöd till de elever som bedöms vara i behov av detta.

Ett fåtal av skolans elever i behov av särskilt stöd får sin huvudsakliga undervisning i en liten grupp. Enligt inspektörerna är denna grupp att anse som en särskild undervisningsgrupp. Enligt grundskoleförordningen ska beslut om elevs placering i särskild undervisningsgrupp fattas av styrelsen efter samråd med eleven och elevens vårdnadshavare. Besluten ska innefatta en fullföljdshänvisning med information om att de får överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd. I Järla skola fattas besluten av skolans rektor vid elevvårdskonferensen och dokumenteras endast i protokoll från dessa konferenser. Således saknas beslut om placering i särskild undervisningsgrupp för dessa elever, vilket inspektörerna bedömer måste åtgärdas. De beslut som upprättas måste innehålla fullföljdshänvisning.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Från och med den 1 januari 2006 ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan (IUP) för varje elev vid utvecklingssamtalet. Vid utvecklingssamtalet ska läraren i en framtidsytande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Se vidare i Skolverkets ”Allmänna råd för individuella utvecklingsplaner”. Inspektörerna har tagit del av några exempel på individuella utvecklingsplaner och bedömer att dessa kan utvecklas med avseende på att skolans insatser bör framgå tydligare samt hur dessa insatser tar sin utgångspunkt i läroplanens övergripande mål eller ämnens mål att sträva mot.

I grundskoleförordningen anges att minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare samtala om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas (utvecklingssamtal). Informationen bör grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i relation till målen i läroplanen och i kursplanerna. På höstterminen i årskurs 1 och 4 på Järla skola har lärarna i stället för utvecklingssamtal ett så kallat kontaktsamtal där elever och föräldrar ges möjlighet att berätta om sina behov och önskemål. Enligt inspektörerna uppfyller ett sådant kontaktsamtal inte förordningens krav på utvecklingssamtal, varför rektorn måste säkerställa att utvecklingssamtal erbjuds alla elever och deras vårdnadshavare i enlighet med författningarna.

För utvärdering och uppföljning av de enskilda elevernas kunskapsutveckling använder Järla skola bland annat kommunala prov i årskurs 3 och nationella

ämnesprov i årskurs 5. Uppföljning och utvärdering i övriga ämnen görs i alla årskurser och ämnen i samband med att individuella utvecklingsplaner upprättas. Inspektionen visar vidare att utvärderingen av elevernas kunskaper sker utifrån ett allsidigt underlag. Uppföljningen och utvärderingen av elevernas kunskapsutveckling bedöms sammantaget hålla god kvalitet.

Bedömningsdiskussioner förs enligt lärarna i olika ämnen och för att öka likvärdigheten i bedömningarna hjälps lärarna åt att rätta de nationella ämnesproven. Skolan dokumenterar varje termin hur den enskilde eleven har nått målen i samtliga ämnen i årskurserna 1–6 och detta meddelas vid utvecklingssamtalet och utgör underlag när en individuell utvecklingsplan upprättas. Av samtal med lärare framgår dock att bedömningsdiskussioner inte förs mellan olika skolor i Nacka kommun. Inspektörerna bedömer sammantaget att Järla skola i högre grad bör samverka med andra skolor kring grunderna för bedömningarna.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Som ett led i rektors resultatansvar och uppdrag att särskilt verka för att utbildningen utvecklas, ska rektor ansvara för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen. I Järla skola följs verksamheten upp utifrån bland annat nationella ämnesprov, kommunala prov och egna enkäter vilka diskuteras och analyseras i förhållande till de nationella målen. Även de kundundersökningar som genomförs i alla skolor i Nacka kommun används som underlag i skolans utvärderingar. Genom dessa undersökningar får skolan en uppfattning om hur eleverna och föräldrar upplever att skolan lyckas med att skapa trivsel och trygghet, ge eleverna inflytande, ge information om elevernas kunskapsutveckling med mera. Personalen på skolan vittnar om att uppföljningarna och utvärderingarna läggs till grund för utvecklingen av skolans verksamhet och att åtgärder vidtas i de fall det framkommer att skolans arbete inte bedömts leda till önskat resultat. Inspektörerna gör bedömningen att skolan har fungerande rutiner för sitt kvalitetsarbete. Skolan saknar dock ett fullständigt underlag för sina utvärderingar då det inte finns någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen i årskurs 5 (se avsnitt ”Kunskaper”).

Varje skola, förskola och fritidshem ska årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen, utvärderingen och utvecklingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Arbetet med kvalitetsredovisningen syftar också till att ge information om hur väl verksamheten lyckas med sitt uppdrag. I förordningen ställs krav på elevers och personals delaktighet i arbetet med kvalitetsredovisning. Även elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta. Från och med 1 juni 2006 ställs också krav på att uppföljningen och utvärderingen av skolan likabehandlingsplan ska redovisas i kvalitetsredovisningen.

Järla skola har en kvalitetsredovisning som innehåller de mål och riktlinjer som fastställts av kommunen för skola och skolbarnsomsorg. Redovisningen innehåller också en kortfattad redogörelse för några av de händelser som av skolan bedöms som extra betydelsefulla, bland annat skolans goda resultat i de nationella ämnesproven i årskurs 5, medelvärdet på kundundersökningen samt färdigställandet av den pedagogiska utemiljön. Skolan kvalitetsredovisning saknar dock helt redovisningar av skolans måluppfyllelse och elevernas kunskaper i relation till de nationella målen.

Inte heller innehåller den någon analys av skolans resultat eller förslag till förbättringsåtgärder utifrån dessa analyser. Inspektörerna bedömer att Järla skola i stort har ett fungerande kvalitetsarbete, men att kvalitetsredovisningen inte uppfyller författningskraven, inte används fullt ut i sin avsedda funktion och inte heller uppfattas som ett levande dokument i verksamheten. Kvalitetsredovisningen bör bättre beskriva skolan kvalitetsarbete, redovisa fler resultat, bedömningar av dessa resultat samt beskriva vilka åtgärder dessa bedömningar har lett till. Elever, personal och vårdnadshavare måste involveras i arbetet med skolans kvalitetsredovisning. Inspektörerna bedömer att Järla skolas kvalitetsredovisning inte uppfyller de krav som ställs på en sådan. Skolan uppfyller inte heller kravet på delaktighet vid upprättandet av kvalitetsredovisningen. Detta måste åtgärdas.

Ledning och intern kommunikation

Ledningsgruppen för Järla skola består av rektorn som tills sin hjälp har en biträdande rektor. Ansvar inom skolledningen är fördelat så att den biträdande rektorn ansvarar för förskoleklassen samt ett flertal förskolor som ingår i rektorsområdet, och rektorn har ansvar för årskurserna 1–6. Vidare har rektorn det övergripande pedagogiska ansvaret samt ansvar över personal och ekonomi. Ansvarsfördelningen mellan dem upplevs som tydlig av personalen. Den personal som inspektörerna samtalat med uppger även att det är tydligt var olika beslut fattas: i arbetslagen, ämnesgrupper, ledningsforum eller av rektorn eller biträdande rektorn. Även föräldrarna uppfattar att det finns en tydlig ledning av skolan.

Som tidigare beskrivits bedriver Järla skola ett målmedvetet arbete bland annat med elevers kunskaper och med normer och värden. Enligt skollagen ska rektorn vara förtrogen med den dagliga verksamheten vilket inspektörerna ser goda exempel på i Järla skola. Rektorn är ofta på lektionsbesök och samtliga elever vet mycket väl vem rektorn är. Av elever, personal och föräldrar beskrivs rektorn som tillgänglig, lyhörd och lätt att få kontakt med. Inspektörerna bedömer att rektorn på ett föredömligt sätt håller sig förtrogen med verksamheten. Inspektörerna bedömer också att rektorn tar ett övergripande ansvar för det pedagogiska och administrativa ledarskapet på skolan och att ledningsfunktionen på skolan är god.

Företrädare för huvudmannen i Nacka kommun följer regelbundet upp verksamheten bland annat med hjälp av utfall från nationella ämnesprov, betygsresultat och så kallade kundundersökningar som genomförs i alla kommunens skolor. I kundundersökningarna får elever och föräldrar genom att värdera olika påståenden uttrycka hur nöjda de är med skolans arbete. Till exempel mäts elevers och föräldrars nöjdhet inom områden som kunskaper, trivsel och trygghet och delaktighet. Rektorn i Järla skola uppger att han har stor frihet att leda och utforma verksamheten, men att huvudmannen ställer tydliga krav på goda resultat. Enligt uppgift från rektorn föreligger det en tydlig ansvarsfördelning mellan skolans ledning och huvudmannen. Det finns en dialog mellan aktörerna som ger förutsättningar för en bra utbildning. Inspektörerna bedömer att det finns en tydlig ansvarsfördelning mellan huvudmannen i Nacka kommun och skolans ledning.

Under inspektionen framkommer dock att det föreligger oklarheter gällande vilka beslut rektor har rätt att fatta, främst avseende beslut om placering i särskild undervisningsgrupp. Rektorn har ett ansvar att vid tillträddandet som rektor, informera sig om de ansvarsområden och befogenheter som tilldelats ho-

nom från huvudmannen. Inspektörerna bedömer att rektorn på Järila skola i större utsträckning bör förbättra sina kunskaper om de befogenheter som rektorsrollen omfattar i förhållande till huvudmannen. Huvudmannens informationsansvar gentemot rektor behandlas i den övergripande kommunrapporten.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som ska erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

Tillgång till utbildning och information om utbildning

Enligt grundskoleförordningen ska eleverna erbjudas ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Undervisningen ska syfta till att fördjupa och bredda elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen. I vissa klasser erbjuds elevens val inte alls och i vissa klasser i begränsad omfattning. Enligt inspektörernas bedömning kan detta inte anses uppfylla lagstiftarens krav på ett allsidigt urval av ämnen inom vilka eleverna får möjlighet att bredda och fördjupa sina kunskaper. Inspektörerna bedömer att skolan måste organisera elevens val i enlighet med författningarnas krav.

Enligt såväl skolans rektor som lärare bedöms undervisning i svenska som andraspråk behöva anordnas för ett fåtal elever. Undervisningen i svenska som andraspråk erbjuds dock som ett slags stöd till undervisningen i svenska. Inspektörernas uppfattning är att skolan inte gör tydlig skillnad mellan ämnena svenska och svenska som andraspråk för elever och föräldrar. Inspektörerna vill i sammanhanget framhålla att svenska som andraspråk är ett eget ämne med egen kursplan och ska anordnas i stället för undervisning i svenska för de elever som behöver det. Rektorn är den som ska besluta om undervisning i svenska som andraspråk ska anordnas för en elev. Inspektörerna bedömer att undervisningen i svenska som andraspråk måste anordnas på ett sådant sätt att det uppfyller författningarnas krav.

I samtal med elever och föräldrar framkommer att eleverna i Järila skola betalar cirka 200 kronor för en årlig skidresa, samt ett belopp varierande mellan 200 och 500 kronor för lägerskolor. Skidresan erbjuds som ett av flera alternativ på en friluftsdag. Enligt skollagen ska utbildningen vara avgiftsfri. I verksamheten får förekomma enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna. I enlighet med Skolverkets ställningstagande gör inspektörerna bedömningen att en sammanlagd kostnad på mer än 400 kronor inte är att anses som obetydlig. Inte heller var för sig kan kostnaderna anses obetydliga, varför detta måste åtgärdas. I den övergripande kommunrapporten finns Skolverkets samlade bedömning av avgifter i kommunen.

Personal

Av den officiella statistiken för Järila skola år 2006 framgår i stort sett samtliga lärare har pedagogisk högskoleutbildning, vilket också bekräftas av rektorn. Rektorn uppger också att skolan alltid strävar efter att anställa utbildade lärare och att dessa ska undervisa i de ämnen de är utbildade för, till exempel "byter" lärarna klasser med varandra. Inspektörerna bedömer att det i Järila skola finns lärare som i huvudsak har utbildning för den undervisning de bedriver.

Vid inspektionen har framkommit att skolläda och personal inte har tillräcklig kunskap om de författningar som reglerar undervisningen i svenska som andraspråk. Även övriga brister och förbättringsområden som identifierats i denna rapport tyder i viss mån på otillräcklig kunskap om de styrdokument som reglerar skolans verksamhet, vilket i sin tur leder till att skolan inte fullt ut bedriver sin verksamhet i enlighet med dessa föreskrifter. Inspektörerna bedömer att skolläda och personalens kunskap om gällande bestämmelser bör förbättras.

Materiella resurser

Under rubriken ”Materiella resurser” har inspektörerna granskat tillgång till läromedel, användning av datorer, lokaler och skolbibliotek. Inspektörerna har bedömt att dessa resurser ger förutsättningar för en ändamålsenlig undervisning utan att lämna ytterligare kommentarer i denna rapport.

Datum	Ort
2008-01-28	Stockholm

Anna Rydin
Elisabeth Ritchey